[illegible]
Փոստ. Փոստարկղ Թիւ 382
ՀԱԼԷՊ, ՍՈՒՐԻԱ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏՈՔԹ. Խ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ԵՓՐԱՏ
ՕՐԱԹԵՐԹ

يفرات
جريدة يومية سياسية ارمنية
المدير المسئول الطبيب خ بوغوصيان
العنوان —حلب— شارع جبل النهر
ص البريد ٣٨٢

ԿԻՐԱԿԻ 5 ՄԱՅԻՍ 1946 — ԹԻՒ— 2622 — ԶԵՌՔԻ ՀԱՏԸ 15 Ս. Դ.
الاحد ٥ ايار ١٩٤٦ — سنة ١٩ العدد ٢٦٢٢

Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ
ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ «ԵՓՐԱՏ»ԻՆ

Գրած էինք թէ Ներգաղթի Լիազօր Պատուիրակ Պ. Գառնիկ Նազարեան, անցեալ Շաբաթ օր, Պէյրութէն՝ Երեւան մեկնած է օդանաւով։ Օդանաւին մէջ իրեն ուղերթ մաղթած են Սուրիոյ եւ Լիբանանի Սովետական Դեսպան Պ. Դանիէլ Սոլոդ, Սովետական Հիւպատոս Պ. Ռուբէն Ահարոնով, «Թասս» Գործակալութեան Թղթակից Պ. Սերկիէվ եւ Սուրիոյ ու Լիբանանի Ներգաղթի Կոմիտէի գլուխը։

«ԵՓՐԱՏ»ի Խմբագրապետը, բախտը չունենալու անձամբ տեսակցելու Ներգաղթի Լիազօր Պատուիրակ Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ հետ, սակայն, Պատուիրակին Հալէպէն մեկնումէն առաջ հասցուց՝ իր ըմբռնումով կարեւոր հարցարան մը, որուն սիրայօժար եւ ԻՐ ՁԵՌԱԳԻՐՈՎ պատասխանեց փութով, Պէյրութէն, գերազանցօրէն անձնուէր Հայորդին՝ Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՆԱԶԱՐԵԱՆ, դէպի Երեւան օդանաւ չառած։

«ԵՓՐԱՏ» շնորհապարտ է Ս. Հայաստանի Ներգաղթի Լիազօրին եւ հպարտ է իր պատասխանները նոյնութեամբ հրատարակելով ստորեւ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Ի՞նչ է Ձեր կրած տպաւորութիւնը գաղութահայութիւններէն (Պարսկաստան, Իրաք, Լիբանան, Սուրիա)։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Իմ գլխավոր տպավորությունը գաղութահայության մասին այն է, որ նրա հիմնական զանգվածները գաղափարապես և բարոյապես կապված են իրենց ազատագրված և ծաղկած Հայրենիքի՝ Սովետական Հայաստանի հետ և նրա մեջ են տեսնում իրենց փրկությունը ու ապագան։

Հ.— Հայաստանի մէջ, ապրուստի տեսակէտով, տարբերութիւն կա՞յ, ինչպէս կայ հոս։

Պ.— Սովետական Հայաստանում, ինչպես և ամբողջ Սովետական Միության մեջ, յուրաքանչյուր քաղաքացի ապահովված է աշխատանքով և աշխատանքի արդյունքով։ Այս՝ Ստալինյան Սահմանադրության հիմնական դրույթներից մեկն է։ Այս պատճառով Սովետական քաղաքացիները միանգամայն ապահով են իրենց վաղվան օրվա նկատմամբ։

Հ.— Կը հաճի՞ք բաղդատութիւն մը ընել Հայաստանի և այս երկիրներու կեանքի մակարդակին՝ նիւթական, բարոյական և մշակութային։

Պ.— Սովետական երկրի քաղաքացիների նյութական, բարոյական և մշակութային կյանքի մակարդակը պատկերացնելու և այն այլ երկիրների հետ համեմատելու համար բավական է գիտենալ, որ մեր երկրում չկան շահագործողներ և շահագործվողներ, ժողովրդական տնտեսության ամբողջ եկամուտը ի նպաստ է գրվում նրա նյութական և կուլտուրական բարեկեցությանը։ Սովետական ժողովրդի բարոյական մակարդակը պերճախօս կերպով ցույց տվեց Հայրենական մեծ պատերազմը և Կարմիր Բանակի պատմական հաղթանակը։

Հ.— Պիտի թոյլատրուի՞ որ ունեւոր ներգաղթողներ կարաւան կազմեն և ցամաքի ճամբով երթան Հայաստան։

Պ.— Նպատակահարմար է գտնված ներգաղթը կատարել ծովային ճանապարհով։ Մենք հարմար ենք գտնում ունևոր ներգաղթողների առանձին կարավան կազմել։

Հ.— Համալսարանական ուսանողները (20էն վեր տարեկով) ներգաղթին նախապատուութիւն և չունեւորներուն դիւրութիւն պիտի ընծայուի՞։

Պ.— Ուսանողների համար նույնպես առանձին կարավան պետք չէ որ լինի. Նրանք կմեկնեն Հայաստան սովորական կարգով, սակայն Ներգաղթի Տեղական Կոմիտեները հաշվի պետք է առնեն նրանց ցանկությունները արագացնելու համար նրանց Հայաստան ժամանումը։ Ինչ վերաբերվում է չունևոր ուսանողներին, ապա պետք է ասել որ Հայաստանում կան երիտասարդներ, որոնք չքավորության պատճառով չկարողացան համալսարան ընդունվել։

Հ.— Կը խորհի՞ք թէ արտասահմանի Բարեգործական և Բարեսիրական (Հայրենակցական) կազմակերպութիւնները պիտի կարենան հայթայթել փոխադրութեան և այլ կարիքներու մասին Երեւանի Տեղաւորման Կոմիտէի ակնկալած գումարները և կամ, այլ խօսքով, ներգաղթի կարաւաններուն մեկնումը պիտի կապուի՞ այդ գումարներու հայթայթումին։

Պ.— Մենք համոզված ենք, որ արտասահմանյան Հայերը հնարավորություն ունեն և կարող են ստեղծել անհրաժեշտ ֆոնդ՝ կարիքավոր ներգաղթողների ճանապարհածախսը հոգալու համար։

Հ.— Հայաստանի մէջ տեղաւորումը՝ հայրենակցական համախմբումի՞ ձեւով թէ ցիրուցան պիտի կատարուի Ձեր կարծիքով։

Պ.— Ներգաղթողների տեղավորումը Հայաստանում կարող է լինել և՛ հայրենակցական ձևով և՛ առանձին-առանձին։

Հ.— Ի՞նչ տպաւորութիւն թողած է Հայաստանի եղբայրներուն վրայ արտասահմանի Հայերուն, այսպէս, միահամուռ կերպով ներգաղթելու փափաքը։

Պ.— Արտասահմանյան Հայերի միահամուռ ցանկությունը՝ Սովետ Հայաստան ներգաղթել, չափազանց լավ տպավորություն է թողել Հայաստանում ապրող իրենց հայրենակիցների վրա և նրանք պատրաստ են գրկաբաց ընդունել իրենց արտասահմանյան եղբայրներին ու քույրերին։

Հ.— Հայոց պատկանող կալուածներու արձանագրութիւնը տեղի կ՚ունենայ այժմ Սուրիոյ թէ Լիբանանի մէջ։ Եթէ կարելի չըլլայ մեկնումէն առաջ նաև կարգադրութիւն ընել իրենց կալուածներուն համար, ի՞նչ նախատեսուած է այդ կալուածատէրերուն ընել, քանի որ շատեր ապրուստի այլ միջոց չունին և զուրկ են նոյնիսկ ճամբու ծախսի անհրաժեշտ գումարէն։ Ասոնք հարուստ-աղքատներ են։

Պ.— Հայերին պատկանող կալվածներ չեն կարող լքվել ներգաղթի առնչությամբ։ Ներգաղթի կոմիտեները միջոցառումներ են ձեռնարկում, որպեսզի այդ կալվածները իրացվեն իրենց իսկական գներով։ Մանրամասնությունները կարող եք տեղեկանալ Կոմիտեյից։

Հ.— Հայաստանի խորհրդայնացումէն առաջ «Հոսհոս»ի պատմութիւն կար — Կովկասահայի և Թրքահայի։ Հիմա չկայ անշուշտ. ի՞նչ էր Թրքահայը «Հոսհոս» նկատելու պատճառը։

Պ.— «Հոսհոս»ի պատմությունը ինձ ծանոթ չէ։ Ինձ հայտնի է միայն, որ արևմտահայերի մասին Ս. Հայաստանում գոյություն ունի չափազանց նպաստավոր կարծիք, նրանք Հայաստանում հայտնի են որպես բազմաչարչար, աշխատասեր, շնորհալի և ձեռներեց ժողովուրդ։

Հ.— Արտասահմանէն Հայաստան հասնող մեր Գրականութեան մասին, ի՞նչ է Սովետահայ Գրողներուն կարծիքը։

Պ.— Սովետական Հայաստանի Գրողների կարծիքը գաղութահայ Գրականության մասին ինձ հայտնի չէ, սակայն ենթադրում եմ, որ այդ գրականության մեծ մասը գրական գնահատականի պետք է արժանանա։

Հ.— Կը հաճի՞ք «Եփրատ»ի սիւնակներէն տալ Ձեր պատգամը Ներգաղթի պատրաստուող Սուրիահայութեան։

Պ.— Ներգաղթող Հայերուն առանձին պատգամ տալու անհրաժեշտություն չկա։ Ինչ որ կարևորն է, արդեն ասված է Ներգաղթի Երևանի Կոմիտեյի հայտնի նամակի մեջ և իմ ունեցած հասարակական ելույթներում և զրույցների ժամանակ։

25—4—946 Թ.
Քաղ. Բէյրութ

ԵՐԳ ԱՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երկի՛ր Հայոց, նուիրական դարաւոր հող,
Մեր պապերից մեզ ժառանգուած մեծ օրրան,
Անցած հազար մրրիկներից անդուլ, անդող,
Դու մեր կեանքի ու տենչերի լոյս հանգրուան։

Փա՜ռք քեզ յաւերժ, վերածնուած մեր Հայրենիք,
Սրբազան հող մեր փայփայած Ազատութեան,
Ծաղկի՛ր, շողա, միշտ լուսաւոր և անառիկ,
Նորոգ երկիր — Սովետական մեր Հայաստան։

Լենինն արև լուսաւորեց Հայոց ճամբան,
Ստալին մեծ — մեզ փայփայեց ու կեանք տուեց,
Սէրն ազգերի մեզ ապաւէն, մեզ կուռ վահան,
Մեծ Միութեան ընտանիքում ուժն է մեր մեծ։

Փա՜ռք քեզ յաւերժ, վերածնուած մեր Հայրենիք,
Սրբազան հող մեծ Դաշինքի, Եղբայրութեան,
Ծաղկի՛ր, շողա՛, միշտ լուսաւոր և անառիկ
Կարմրապսակ Սովետական մեր Հայաստան։

Մենք մարտերում գալիք օրուայ բախտն ենք
կռում,
Մեր բանակի փառքի՝ աստղն է շողում անշէջ,
Ո՛չ մի ոսոխ չի սասանի մեզ պայքարում,
մեր ապագան լուսաւոր է դարերի մէջ։

Փա՜ռք քեզ յաւերժ, վերածնուած մեր Հայրենիք,
Սրբազան հող մեր կենսայորդ Երջանկութեան,
Ծաղկի՛ր, շողա՛, միշտ լուսաւոր և անառիկ,
Դու մի՛շտ անմեռ Սովետական մեր Հայաստան։

1944 — ԳՈՒՐԳԷՆ ԲՈՐԵԱՆ

ԱՐՏԱՇԱՏԻ
ԿՈԼԽՈԶՆԵՐՈՒՆ

Արտաշատի կոլխոզը մինչև իր յետին լուման չտուաւ «Ներգաղթի Ֆոնտ»ին համար։ Թէև առաջին նուիրատուութեամբ իսկ հանգանակութիւնը այդ գիւղին մէջ անցաւ մէկուկէս միլիոնը։ Յետին լուման գոյութիւն չունի Սովետական երկրի մը մէջ։ Ճիշդ է թէ մենք մեր յետին լումաները կը վճարենք Հայ ապրելու, «Կօշիկի Ֆոնտ»ին օգնելու, մեր պատուիրակները ծափահարելու և հայրենիք մեկնելու համար։

«Արարատ» գինիի գործարանի մէջ, ժամուան նուիրահաւաքութիւնը եղած է քառորդ միլիոն։ Չենք գիտեր Հայաստանի մէջ կատարուող հանգանակութեան ամենավերջին գումարը։ Բայց շատ որոշ գիտենք թէ ամենավերջին գումար գոյութիւն պիտի չունենայ, մինչև որ վերջին հայրենաբաղձ Հայը թանգարան չյանձնէ գաղթականի ցուպը։

Հաղորդագրութեանց սպասելու պէտք չունինք վստահ ըլլալու համար թէ Լենինականն ու Զանգեզուրի Բանակոթ գիւղի կոլխոզը մասնակցեցա՞ն հանգանակութեան։ Հարկ չկայ այս հարցը դնելու, երբ կը լսենք թէ եղբայրական Աջարստան և Վրաստան կը պատրաստուին փառահեղ ընդունելութիւններ սարքել մեր անցքին համար։ Սովետ ժողովուրդները այսպէ՛ս կը վերաբերուին իրենցմէ ոևէ մէկուն մէկ հարցին։ Մնաց որ Ներգաղթը հարիւր ութսուն միլիոնից պետութեան մը յաղթանակներէն մէկն է։ Այս յաղթանակը կատարեալ ընելու համար Ատրպէյճան չխնայեց իր քարիւղը։ Ղազախստան՝ իր տաղձը։ Թիւրքմէնստան՝ իր հացահատիկը։

Պաքուի հարիւր հազար Հայերը տարբեր են մեզմէ անով, որ անոնք սովետ քաղաքացիներ են։ Անոնք քիչ բան գիտեն մեր մասին։ Բայց անոնք խոկոյն կ՚ըմբռնեն մեզ, երբ իրենց կ՚ըսուի թէ մենք կը տառապինք։ Անոնք կ՚ըմբռնեն մարդկօրէն՝ ապրելու մեր ծարաւը։ Ուստի կը մասնակցին անոնք «Ներգաղթի ֆօնտ»ին։

Թշուառութիւնը կը խռովէ երկրի շէնշողութիւնը, ծաղիկներուն աճումը, աշնան մրգերուն հասունացումը։ Ահա թէ ինչո՞ւ աւելի շքեղօրէն պիտի բացուին Արագածի ծաղիկները, աւելի կատաղօրէն պիտի բարձրանան Շիրակի բերքերը, երբ մեր կարօտով բեռնաւոր ակնարկները օր մը իյնան անոնց վրայ։

Հայրենիքի աշխատանքային համերգն է որ մեզ պիտի ողջունէ։ Զրանցքներու, մուրճի հարուածներու, տրակտորներու, հունձքի երգերու, ծափերու և ողջոյններու համերգը։ Ու մենք պիտի հասկնանք այն ատեն, թէ ինչո՞ւ մեծ է Խաչատուրեանին երկրորդ Սենֆոնին։

Պիտի հասնի այն օրը երբ սքանչելի հայրենիք մը կանգ պիտի առնէ մեզ ընդունելու համար: Կանգ պիտի առնեն քրտնաթոր հանքափորները, բամպակ հաւաքող գեղջկուհիները, տրակտորիսթները։ Ուշիմ մեր ուսանողները պահ մը կանգ պիտի առնեն սերտելէ։ Հայ ակադեմականները պահ մը վեր պիտի առնեն իրենց պատկառելի գլուխները ու անգամ մըն ալ պիտի չվերսկսին մեզ փնտռել պատմութեան գիրքերուն և Լեհաստանի մոռցուած անկիւններուն մէջ։ Ու Հայ ժողովուրդը պահ մը կանգ պիտի առնէ, ողջունելու համար քառորդ դարու իր մեծագոյն յաղթանակներէն մէկը. տուն դարձող երջանիկ Հայութիւնը։

Միայն Զանգուն է որ պիտի շարունակէ կարկաչել ու կանաչ սփռել։ Երասխը պիտի շարունակէ իր խօլ շրջագայութիւնը Սարդարապատի դաշտերուն մէջ։ Միայն Մեծամոր լճի ջրհաններն են որ կանգ պիտի չառնեն։ Զորագէսի ելեքտրակայանն է որ պիտի շարունակէ արտադրել, լուսաւորելու համար Երեւանի գիշերներուն ամէնէն երջանիկը. Հայրենիքի մէջ մեր առաջին գիշերը։ Միայն տուրբիններուն որոտներն են որ պիտի չդադրին մեր հզօր գործարաններուն հետ բաբախելէ։

Ու բիւր երանի Ձեզ, Արտաշատի կոլխոզնիկներ։ Դուք նախաձեռնարկը եղաք «Ներգաղթի Ֆօնտ»ին։ Դուք վերականգնեցիք երկու հազարամեայ աւանդութիւնը այն մարդուն, զոր Ձեր ամէնէն սիրելի Թագաւորը կոչեցիք։ Արտաշէս ախոյեան մըն էր խաղաղ աշխատանքի, շինարարութեան և ազատութեան պայքարի։ Ան «Թիզ մը հող չթողուց խոպան»։ Դարաւոր բանի ամայացումէ մը ետք, դուք ահա կը վերականգնէք Ձեր սիրուած Թագաւորին աւանդութիւնները։ Դուք մշակած էք Ձեզի յատկացուած վերջին թիզ հողը։ «Ամէն բան Ներգաղթի համար»։ Ձեր այս կարգախօսը՝ այնքան կը նմանի Ձեր «արե-արքայ»ին կարգախօսին. «Մէկ լեզու և միաւորեալ մէկ Հայ ժողովուրդ»։

Մենք ուրիշ Թագաւորներ ալ ունեցած ենք։ Հայ ժողովուրդը զանոնք Թագաւոր հռչակած է որովհետև անոնք եղած են ազատագրութեան առաջնորդներ։ Ուրիշներ Թագաւոր եղած են որովհետև տառապած են այս ժողովուրդին հետ։ Մեր Սովետական Հայաստանը «Միացեալ Թագաւորութիւն» մըն է մարդոց որոնք տառապած, աշխատած, զոհուած, յաղթած են հայրենիքի մը համար։

Դուք Ձեր մարտիկները կը կոչէք «Սովետական Միութեան հերոս»ներ։ Ձեր աշխատանքի իշխանները կը կոչէք «Աշխատանքի հերոս»։ Ձեր արտադրողները կը կոչէք «Հարուածային»։ Ձեր շինարար Թագաւորը կը կոչէք «Շինարար Գրիգոր Յարութիւնեան»։ Իսկ մենք Ձեզ կը կոչենք. «Մեր փրկարարները»։

Յառաջիկայ տարի Հայրենիքը կը տօնէ Հայ Թատրոնի երկու հազարամեակը։

Արտաշատի սիրելի հայրենակիցնե՛ր, Ձեր քաղաքին մէջ վերականգնեցէք Արտաւազդ Թագաւորի արքայական Թատրոնը, հոն ներկայացնելու համար 1947ի ոչ միայն «Քրմանոյշներ»ը այլ և «Համախմբուած Հայութեան երջանկութիւնը»։

ԱԶԱՏ ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ

ՍՈՎԻԷԹ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

ԱՆՏՐԷՅ ԿՐՕՄԻՔՕՅԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան մէջ առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ Սովիէթ պատուիրակը՝ Կրօմիքօ, հակառակ իր երիտասարդ տարիքին։ Ան չի պատկանիր ժպտաշուրթն դիւանագէտներու դպրոցին։ Իր ճակատը միշտ ծածկուած է մռայլ ամպերով, Կովկասի մէկ կատարին պէս։ Իր «Կրում» անունին արժանի է, որ ռուսերէն «Շանթ» կը նշանակէ։ Արդարև, ժողովին մէջ ըրած յայտարարութիւնները կայծակի մը տպաւորութիւնը առաջ կը բերեն։ Եթէ երբեք Կրօմիքօ բացակայ ալ ըլլայ, իր սպառնալիքը ծանրապէս կը ճնշէ Ապահովութեան Խորհուրդին վրայ։

Սակայն, Կրօմիքօյի ճառերը պոռթկումով մը չեն սկսիր։ Անոնց սկզբնաւորութիւնը կաղապարուած է, վարչական տեղեկագրի մը պէս. «Հասուն խորհրդածութենէ մը յետոյ, Սովիէթ Պատուիրակութիւնը կը նկատէ որ...», բայց այս անազդու պարբերութենէն յետոյ, Կրօմիքօյի խռպոտ և անհարթ ձայնը կ՚որոտայ, ինչ որ վստահութիւն չի ներշնչեր։

Այդ տպաւորութիւնը աւելի կը սաստկացնէ անգլերէն իր վարանոտ խօսուածքը։ Որովհետև Սովէտ պատուիրակ Կրօմիքօ քանի մը ամիսներէ ի վեր սորված է անգլերէն լեզուն։ Ամերիկա հասած ատեն Կրօմիքօ անգլերէն բառ մը իսկ չէր գիտեր։ Ամերիկայի արտաքին Նախարարը ըսած է անոր համար. «Իրեն «ՆՕ» բառը սորված է»։

Կ՚ըսուի թէ տակաւին մէկ անգամ տեսած է Կրօմիքօյի ժպիտը Պրնըգ՝ երբ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան գումարին բացումը կը կատարէր, յոյս դնելով որ խաղաղութիւնը տեւական պիտի ըլլար, դաշնակից ազգերու բարեկամեցողութեան շնորհիւ։

— Խաղաղութիւնը տեւական ըլլալուն չէ՞ք հաւատար, հարցուց Շիլիի պատուիրակը, ժողովատեղիէն դուրս ելած ատեն Կրօմիքօյի ժպիտը տեսնելով։

Կրօմիքօ սա պատասխանը տուաւ պարզապէս.

— Տղան չծնած, ի՞նչպէս կրնամ գիտնալ որ բարեկա՞մ պիտի ըլլայ թէ մեռնելու դատապարտուած հրէշ մը։

Կրօմիքօ իրապաշտ մըն է, ինչպէս կը տեսնուի։

Աւելորդապաշտ է Կրօմիքօ, բայց միւս կողմէ կ՚ըսէ.

— Գուշակութեան կը հաւատամ, բայց բախտագուշակուհիները վստահութիւն չեն ներշնչեր ինծի։ Սակայն դէշ հաշուող մը գտնուելուն համար, մաթեմաթիքը տարակուսելի չի գտներ։

Կրօմիքօ իբր աշխարհիկ մարդ, ամէնէն աւելի յաջողութիւններ ունեցած է խաղաքարտի մէջ։ Ան հնարած է Թղթախաղի երկու ձեւը՝ որոնց յաջողութիւնը յաճախ դժուար է և որոնց մէջ «Տամ»երը մեծ դեր կը խաղա՛ն, Վիշինսքիի ըսածին համաձայն։

— Ինչպէս կեանքի մէջ, բացատրեց Սովիէթ դեսպանը, ուսերը ցնցելով։

Կրօմիքօ կը հաւատայ թէ մէկ քառորդ դար չանցած, Միացեալ Նահանգները տակնուվրայ պիտի ըլլան ընկերային ամէնէն ահարկու յեղափոխութեամբ, որ արձանագրուած ըլլայ Պատմութեան մէջ։

Նիւ Եորքի մէջ ան հիւրընկալուած է ճա[...]կան երկու սպաներու՝ Իշխան Օպօլէնսքիի և կ[...] Աստրպէրկի վարած Բլացա պանդոկին մէջ։ Ա[...]դարև, Սովիէթ պատուիրակութեան տասնե[...] անդամները իջած են Բլացա առաջնակարգ պա[...]դոկը։ Իշխան Օպօլէնսքի նախագահն է այն ընկ[...]րութեան, որուն կը պատկանի յիշեալ պանդոկը[...] Իսկ կոմս Աստրպէրկ օգնական տնօրէնի պաշտ[...]նը կը վարէ։

Ցարական բանակին նախկին սպաները յ[...]տարարած են.

— Մենք ուրախ ենք հոս ընդունելու համ[...] Խորհրդային Ռուսիոյ ներկայացուցիչները։ Մ[...] ջանքերը պիտի չխնայենք, որպէսզի հաճելի գ[...]նեն մեր հաստատութիւնը՝ ամէն հանգստութ[...] վայելելու համար։

Իշխան Օպօլէնսքի երկար տարիներէ ի վ[...] ամերիկեան քաղաքացի եղած է։ Ան՝ վեր[...] պատերազմին մէջ անկարգելաւորներու զօր[...]գունդի մը հրամայած է Ափրիկէի և Սիկիլ[...] մէջ։ Իշխանը յայտարարած է թէ քաղաքավար[...]կան գործ մը կատարած է, Սովիէթ պատուիր[...]ները ընդունելով իր պանդոկը։ Կրօմիքօ նախ[...]պէս խնդրած էր որ այդ պանդոկին մէջ համե[...] յարկաբաժիններ յատկացուին իրեն ու իր պ[...]տօնակիցներուն համար։ Կրօմիքօ իր ընտան[...]քով տեղաւորուած է հոն։

Բլացա պանդոկին մառանները և ուտել[...] շտեմարանը կը բովանդակեն բոլոր այն բան[...] որոնք հաճոյ կը թուին ռուս ճաշակողներու[...] խավիարէն սկսեալ մինչև վոտքա, ինչպէս ն[...] «զամուսքի»ները։ Սակայն, Նորեկ ճաշակողն[...]րը ո՛չ վոտքա և ոչ ալ խավեար պահանջած [...] ժուժկալութեա՞ն համար էր, թէ ո՛չ պատուիր[...]ները իրենց դիւանագիտական պայուսակին մէջ[...]մէն բան ունէին։

Ռուս իշխանը և կոմսը, որոնք լաւ Ամերիկ[...]ցիներ են, ո և է յետին մտածում և քաղաքակ[...]քինախնդրութիւն ցոյց չեն տար սովետ ներկ[...]յացուցիչներուն հանդէպ։ Անոնք սա յայտարար[...]թիւնը կ՚ընեն։

— Մենք հպարտութիւն կը զգանք, տեսնել[...] այն ինչ որ Ռուսերը ըրին այս պատերազմին մէ[...] Սրտանց կը փափաքինք որ մերձեցում մը [...]գայ մեր երկրին և Ամերիկայի միջև, որուն քաղ[...]քացիներն ենք։ Այսօր ո և է դառնութիւն չ[...] յայտներ քսան տարի առաջ Ռուսիոյ մէջ տեղի [...]նեցած դէպքերու մասին։

* * *

Կրօմիքօ մտերմութեան մէջ հաճելի և նո[...] իսկ զուարթ մարդ մըն է. իսկ հանրային կեա[...]քի մէջ իր լռակեացութիւնը առակի կարգ [...]ցած է։ Մտերիմ մը, օրին մէկը հարցուցած Կրօմիքօյի։

— Ինչո՞ւ յամառ լռութիւն մը կը պահէք՝

— Որովհետև չեմ գիտեր ստել։

Ու սակայն ազնիւ հոգիի մը խօսքն է։

Անտրէյ Կրօմիքօ կանուխէն չէ մտած համ[...]նավարութեան մէջ։ Ան չի պատկանիր այն փ[...]րաթիւ խումբին, որ 1917ի յեղափոխութիւ[...] պայթեցուցած է։ Կրօմիքօ կ՚ըսէ թէ երիտասա[...]դական տարիքի մէջ յեղափոխական չէ եղ[...] ինքնավստահ չըլլալուն համար։ Յետոյ կ՚աւելց[...]

— Անհաւատ ըլլալէդ յետոյ երբ հաւատացեա[...] կը դառնաս, ուրիշէն տարբեր բան մը կ՚ըլլ[...] միթէ։

Այսօր, Կրօմիքօ Ստալինեան Ռուսիոյ ա[...]նէն վստահելի մոյթերէն մէկն է։ Անվերապա[...] հիացում մը ունի Ստալինի հանդէպ։ Ատոր [...]մար է որ Համայնավար կուսակցութեան մէջ [...]գործած է, և ատիկա չի ծածկեր, երբ կ՚ըսէ.

— Մարդոց հանդէպ տածուած սիրոյն համ[...] է որ գաղափարները կը նուաճեն մեզ։ Գաղափ[...]ներու հանդէպ գորշանքն է որ կը մղէ տա[...]թիւն սնուցանել մարդոց հանդէպ։

(Փ.)

ԵՐՋԱՆԻԿ ՔԱՂԱՔԸ ՀԱԼԵՊ

Յ. Օշականին՝ փոխան այցելութեան

Լսեցի որ Յ. Օշական Հալէպ է ժամանած, իր յոբելինական հանդիսութեան անձա՛մբ ներկայ գտնուելու առաջադրութեամբ։ Լսեցի տակաւին թէ կը փափաքի եղեր տեսնել զիս, ընելու համար կարգ մը ճշդումներ՝ գրական փորձերուս շուրջ։ Կ՛իմանա՞ք, մարգի՛կ, Յակոբ Օշական՝ մեր մեծագոյն և միա՛կ քննադատը, զի՛ս կ՛ուզէ տեսնել, Հալէպ գալէն անմիջապէս յետոյ։ Դուք չէք գիտեր թերևս թէ ի՛նչ կը նշանակէ գրող ըլլալ, ան ալ նո՛ր գրող, այլապէս պիտի կրնայիք կշռել հպարտութիւնը՝ որ կ՛ուռեցնէ թոքերս...։ Օշական աման քննադատ մը չէ. կարևո՛ր է այս պարագան, հայ գիրին ամենախստապահանջ ու դժուարահաճ ստարկուն է ու տակաւին կ՛ըսեն թէ ամբարտաւան ալ է և ... Օշական զիս կ՛ուզէ տեսնել անպայման։ Երջանիկ եմ ես ու սար համար չէք մեղադրեր զիս, պէտք չէ որ մեղադրէք ... օրինակ, ես իմ մասիս՝ հեռու եմ մեղադրելէ հալէպահնակ բարեկամներէս շատերը։— Կ՛ըսեն թէ անոնք ալ երջանիկ են. Օշական զանոնք ալ տեսնել փափաքած է և տեսած է զանոնք։ Ուրեմն Հալէպ քաղաքը ամբողջ երջանիկ է Օշականի ժամանումէն ի վեր։ Կը կրկնեմ Օշական աման քննադատ մը չէ, քիչ բան կը հաւնի գրական բաներէն, «քսան հազար կտոր» կ՛ընէ օրինակ Խորհրդահայ գրողներու «քսան գիրքերը», «դամբարան կ՛առաջնորդէ» զանոնք, բայց ... կը հաւնի Հալէպը։

«Դո՛ւն — ըսած է գրասէր բարեկամներէս մէկուն — հրաշալի ես, քու պատմուածքներդ հաճոյքով պիտի կարդացուէին Հայաստանի մէջ, դո՛ւն Ակսել Բակունցն ես»։

Ուրիշի մը՝ «Յովհաննէս Շիրազի մեղքերը չունիս դուն, թէև լաւ է որ պատմուածք գրես, ես կը սրբագրեմ, շաբաթը անգամ մը նամակ գրէ ինծի»։

Կը տեսնէ՞ք, Հալէպը ի՛նչե՜ր ունի, Բակունց ունի, Շիրազի կատարելագործուած բանաստեղծը ունի և տակաւին՝

— Դուն քննադա՛տ ես...

— Հապա մի՞սը, պարոն Օշակա՛ն։

Բնական է վիպասան, երգիծաբան, թատերագիր, ի՛նչ որ կ՛ուզէք։ Գրական լուրջ կեդրոն մըն է Հալէպը, Երևանը այսպէս չէ, հապա՛, Օշականին հարցուցէք, եթէ չէք հաւատար։ Կանչեցէք Խորհրդային Հայաստանի գրողները Հալէպ՝ պիտի կատարուի հրաշքը, չէ՞ք հաւատար...։ Եթէ Դերենիկ Դեմիրճեանը — որուն «ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ» վէպը «բռակոյտ» կը նկատէ միայն — Հալէպ եղած ըլլար, այս երջանիկ օրերուն, Օշական պիտի ըսէր իրեն. — Դուն Կէօթէն ես։ Հո՞գն էր իր. ուրեմն որո՞ւն հոգն է պիտի ըսէք, մոռցած թէ Օշական ամէն բանէ առաջ յոբելյար մըն է հիմա։ Այսպէս ուրեմն, մեր հալէպահնակ բարեկամը Շիրազ է։ Եթէ Շիրազը հալէպահնակ մը ըլլար՝ պիտի դառնար Պայրըն ու չեմ գիտեր Օշական պիտի զիջէ՞ր Պայրընը նմանցնել ԻՐԵՆ, եթէ այս վերջինը Հալէպ գար յանկարծ... հանդերձեալէն։ Բայց ճիշդը այն է որ տակաւին Օշական ունէ մէկը չէ նմանցուցած Օշականին։ Ասիկա կը նշանակէ թէ տակաւին ՆԵՂԸ չէ մնացած, այլապէս պիտի գործածէր այս վերջին զէնքն ալ, ի յաջողութիւն իր ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԻՆ, ի՞նչ փոյթ թէ բան մը կորսնցնէր իր ինքնահաւանութենէն ու անգամ մը համար գաղրէր ըլլալէ «անզուգական»...

Օշական ձեռնունայն վերադարձած է ԽՈՐՀՐԴԱՀԱՅ գրականութենէն, շրջապատուելու համար ՀԱԼԷՊԱՀԱՅ գրագէտներէ, բանաստեղծներէ և քննադատներէ։ Ուրիշ քաղաքացինե՛ր, մի՛ նախանձիք մեզի, դո՛ւք ալ տօնեցէք իր յոբելեանը, նիւթական ու ու բարոյական ապահովութեամբ մը, ինչպէս որ տօնուեցաւ հոս։ Դուք ալ բանաստեղծ էք, դուք ալ մատենագրական էք, քանի չէք գտնուիր Խորհրդային Հայաստանի մէջ...

Աճապարեցէք տիտղոս մըն ալ դուք կորզելու։

Երջանի՜կ Օշական, երջանի՜կ քաղաք...։

ՀԱԼԷՊՑԻ

ՅՈՄՍ

ՎԵՐՋԱՊԷՍ ՏՕՆՈՒԵՑԱՒ...

Տօնուած է Օշականի յոբելեանը՝ Հալէպի սինեմաներէն մէկուն մէջ, Զորեքշաբթի գիշեր։

Այդ երեկոյին տեղացող յորդառատ անձրեւը, որ աննախընթաց հեղեղներ յառաջացուց և կարգ մը թաղերու մէջ թշուառ ընտանիքները նստեցուց... ջուրի վրայ, կը նկատուի տեսակ մը «ուղղութեամբ»ութիւն, արգիլելու համար ազգային ուրիշ «ուղղութ»ութիւն մը։ Ալճեպրայի մէջ նուազը (—) նուազով (—) առաւել (+) կուտայ։ Երկու «ուղղութեամբ»ութիւններ՝ նպաստաւոր արդիւնք տուած են Օշականին։ Բանախօս մը և բանախօսներ՝ Օշականը հաւասարեցուցած են Մեսրոպ Մաշթոցի, մէկը՝ գտիչ գիրերու, միւսը՝ գտիչ անոնց։

Այդ էր պակաս, Վարդապե՛տ։

ՀՐԱՍԱՆԴ

[illegible]

[illegible]

ԵՒ

ԱՊՈՒՇ ԽՕՍՔԵՐ...

— Լեռը ստորոտէն և մարդը մօտէն պէտք է չափել...

— Երբ մեռելները ծիծաղիլ սկսին, գիտցէ՛ք որ... դրախտ մտած են։

— Տխմարութիւնը մշակուելով կրնա՞յ իմաստութեան փոխուիլ։

— Փորձառութիւնը կը վաստկուի արգիլուած և սխալ բաները շարունակ գործելով և կրկնելով...

— Հայրենիքը՝ սիրուելու համար միջնորդներու պէտք չունի։

— Ազգասիրութիւնը գերագոյն ա՛յն հողմարգելն է, որուն ետին կ՛ապաստանին... դաւաճանները։

— Դիւրին է գեղեցիկը սիրելը, կարևորը տգեղութիւնը կարենալ սիրելն է, և... հերոսութի՛ւնն ալ։

— Ստախօսութեան սկիզբը... բանաստեղծութիւնն է...

— Սուր յախորտաց թէ ինքն է ամենացուրտ բանը։ Ո՛չ, պնդեց, չսիրող կինը, ամենացուրտ բանը աշխարհի վրայ իմ... համբոյրս է։

— Կը մաղթեմ որ ամուսին ընտրել չկրցող աղջկան գիրքին մէջ չգտնուիք։

— Ամուսնութեան տարիքին մէջ թեւակոխած աղջկան մը ամենամեծ թշնամին՝ իր... մայրն է։

— Երբ ցանկութիւնը ներս կը մտնէ, առաքինութիւնը դուրս կ՛ելլէ։

— Միա՛յն մեռելներն են երջանիկ։

— Վա՛յ այն մարդուն որ ուրիշներուն ուզածին պէս ապրիլ կը փորձէ, կ՛ապրի...

— Մարդուն միակ խէնալը ա՛յս աշխարհի վրայ իր առաքելութիւնը շո՜ւտ մը կատարելով մեկնիլը պէտք է ըլլայ...

— Երեւակայելի ամենատխմար բանը՝ մարդուն՝ իր նմանին խրատ տալն է...

— Ներկուող մարդը ամենազզուելի արարածն է...

— Կ՛ուզես կը մտածես, կ՛ուզես չես մտածեր, սակայն չես կրնար չզգալ։

— Ուղեղին չկարենալ մարսելով դուրս տուած բաներուն՝ գլխութիւն կ՛ըսեն։

— Փնտռտուքը խաղաղութեան սպանիչն է...

— «Ջեմ սիրեր»ը անկեղծութեան նշան է։

— Եթէ կ՛ուզես մարդ մը նախատել խորունկ կերպով, ըսէ՛ անոր. «Բարեկա՛մ, դուն լաւ և բարի մարդ մըն ես...»

— Աներեւոյթութիւնը «ազատ մուտք»ի տոմսակ մըն է զոր կրնաք ներկայացնել... դրախտին առջեւն ալ։

ԴԱՒԻԹ (Իմաստուն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄՈՒՐՋ

Արդէն հեռո՜ւ, հեռո՜ւ ենք, հեռո՛ւ ենք մենք իրարից
Տարբեր բևեռ, տարբեր մարդ, ինչպէս Մեջլումն ու Լէյլին։
Արդէն դժուար է դարձել մեր երեկւայ կարիլին,
Իջել ենք մենք արդէն ցած սիրոյ լերան կատարից։

Կամուրջները այրեցին ... բայց ո՜չ, մնաց մեզ նորից
Սիրտ սիրին կամրջող մեր փո՛քրը, մեր սիրելի՛ն
Կամուրջ, որը դարձաւ մեր սրտերի բաց բանալին,
Եւ դուռ՝ ընդմիշտ մեր դէմ փակ, մերժուած մեր ձեռքերից։

Հիմա, մէկ—մէկ, երբ յանկարծ, հանդիպում ենք իրարու,
Մի ցնցող զարկ ենք զգում մեր սրտերում հին սիրով.
Կամ նայում ենք հագիւ հող, կամ հեռանում ենք խռով...

Բայց, եղածին հաշտուեալ, անծանօթի պէս հեռու,
Մրմնջում ենք—Օ՜, եթէ մենք չեղանք սէր կենդանի՝
Մեր փոխարէն երջանիկ թող մեր մանո՛ւկը լինի...

ՍՈՂՈՄՈՆ ՏԱՐՕՆՑԻ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԽՈՀԵՐ

Ապրիլ 24...

Անհաւասարի ժուակա... ... որ բոլորիս սիրտը կ՛արիւնէ, հոգին կը խռովէ և աչքերէն արցունք կը քամէ։ Ինչո՞ւ։

— Անոր համար ամէն Հայ ընտանիք բաժին մը ունի այդ համազգային և աննախընթաց սուգին մէջ։

Երբ տարին հեղ մը այսպէս կը մէկտեղուինք յարգանքի տուրք մ՛ընծայելու մեր բիւրաւոր նահատակներու յիշատակին՝ ես ինծի հարց կուտամ։

— Եթէ այս հաւաքոյթը միա՛յն աւանդութիւն պահելու և յարգելու համար կ՛ըլլայ, իմաստ չունի։

Իսկ եթէ պիտի ծառայէ մեր մէջ արթուն պահելու ա՛յն ոգին ու գաղափարը որոնց խորանին առջեւ մահացան մեր բիւրաւոր նահատակները, այն ատեն անհա՛ Ապրիլ 24ը կ՛ունենայ և՛ իմաստ և՛ խորհուրդ։

Ապրիլ 24-ը ա՛յն թուականն է, ուր մեր դարաւոր թշնամին, գերմաններու գործակցութեամբ՝ ծրագրեց Հայ ազգին բնաջնջումը։

Անիկա մասղորդի մը հաշուեմարութեամբ մօտեցաւ Հայ ժողովուրդին, ու առաջին հերթին՝ անոր գլուխը եղող ընտրանի մտաւորականներու փաղանգը առաջնորդեց սպանդանոց։

Ու ահա՛, անդուլ մանգաղը գործի վրայ է. Հայ ժողովուրդը տարագիրներու հսկայ թափօրներով կը քշուի դէպի անծայրածիր անապատներ, որպէսզի օր մը լեցնեն հոն փորուած համայնակալ փոսերը։ Այդ անանուն փ ո ս ե ր ո ւ ն տեղ, այժմ կայ նահատակաց Յուշարձանը՝ զոր կանգնեց 1938-ին Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանը իր շրջափակին մէջ։

Անիկա մեր Անծանօթ Զինուորին գերեզմանն է։

Ապրիլի սկիզբը զոգզոջ քայլերս ներս կը գնեմ Յուշարձանէն։ Կեդրոնի բոյր գրաւած է մթնոլորտը։ Կամարէն կախուած հսկող կանթեղին աղօտ ճառագայթները փոթորկոտ օրուան մը տպաւորութիւնը կը ներգործեն վրաս։

Տամկացած աչքերս կը նշմարեն անծանօթ արենակիցներուս գանկեր և ոսկորներ խաչաձեւ, խնամքով զետեղուած ցուցափեղկերու մէջ։

Կանգ կ՛առնեմ կեդրոնի ցուցափեղկին առջեւ։ Գանկերէն մէկը կարծես վերակենդանացած, աչքերը խոշոր խոշոր կը բանայ և կը պոռայ զօր ձայնով մը.

— Հայրենակի՛ց, մի՛ մոռնաք մեր վրէժը, մեր դատը,— Այդ փոքրիկ, բայց խորհրդաւոր խցիկը տակաւ ընդարձակուեցաւ և մեր մէկ միլիոն նահատակներու բանակը սկսաւ տողանցել մտքիս մէջ։

Արդեօ՞ք ներդաշնակ աւետաբեր լուրը թռչնոց հանած է նահատակներու հսկայ բանակը։

Ու երբ կը փորձէի ոտքերս դուրս դնել Յուշարձանէն, բոլոր ոսկորներս սեղմուած էին ինքնաբերաբար և «վրէժ» բառը ուրուագծուած՝ շրթունքիս վրայ։

ՀԱՐՕ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԽՆԴԻՐԸ
ԵՒ
ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԸՆԴՎԶՈՒՄԸ

Ուրբաթ օր, արաբական աշխարհն ամբողջ, ընդհանուր գործադուլով մը իր բողոքի ձայնը բարձրացուց Պաղեստինի ճակատագրին շուրջ անգլօ-ամերիկեան քննիչ յանձնախումբի տեղեկագրին բովանդակած և այդ երկրին մէջ արաբական գերագոյն շահերն անտեսող տրամադրութիւններուն դէմ, որոնցմէ միայն մէկը կը բաւէր ցոյց տալու հանրային կարծիքի ընդվզումին պատճառը:

Տեղեկագիրը, թելադրելով հանդերձ որ Պաղեստին չըլլայ ո՛չ հրէական և ոչ ալ ո՛չ արաբական Պետութիւն մը, կը յանձնարարէ 1946ին իսկ արտօնել 100,000 հրէաներու մուտքը այդ երկրին մէջ՝ զոր իրենցը կը նկատեն Մովսէս Մարգարէին հետեւորդները: Թէեւ Անգլիոյ վարչապետ Պ. Աթլի, գիտնալով այս թելադրութեան արաբական աշխարհի մէջ յառաջ բերելիք հակազդեցութիւնը՝ ուզեց հանդարտեցնել միտքերը յայտարարելով որ Պաղեստին ի վիճակի չէ այդքան հոծ բազմութիւն մը ընդունելու, բայց արաբները կը նկատեն որ նման թելադրութեան մը գոյութիւնն իսկ սկիզբ մըն է անոր գործադրութեան, մանաւանդ Անգլիոյ կողմէ իւրացուելէն յետոյ, որովհետեւ Պ. Աթլին չ՚ըսեր թէ Անգլիա դէմ է տեղեկագրին թելադրութեան՝ 100,000 հրեաներու Պաղեստին մտնելուն մասին, այլ կը հասկցնէ լռութեամբ թէ անոնք պիտի տարուին հոն, բայց կամաց կամաց:

Երբ մէկ կողմէ, արաբական աշխարհն ոտքի կ՚ելլէ հրէական զանգուածային ներգաղթին դէմ, հրէական աշխարհն ալ կը քննադատէ Պ. Աթլիի վերոյիշեալ յայտարարութեան մէջէն ընդնշմարուող ձգձգումի քաղաքականութիւնը, մինչդեռ իրենք, հրեաները, կ՚ուզեն որ շուտով տեղի ունենայ ներգաղթը:

Եւ որովհետեւ, թէ՛ արաբները և թէ՛ հրեաները Պաղեստինի մէջ լաւ զինուած են, — մեր գործը չէ հարցնել թէ ո՛վ զինած է զանոնք —, Անգլիան ինքզինքը որպէս թէ անկարող զգալով առանձինն գլուխ ելլել «Պատրո՛ստի գիրքին մէջ գտնուող երկու ցեղերու հետ, կ՚ուզէ քշել իրեն հետ նաեւ Մ. Նահանգները: Այս վայրկեանին յայտնի չէ թէ ինչ կը խորհի ընել Ամերիկա: Նախագահ Պ. Թրումըն կը խուսափի Պաղեստինի մէջ տնտեսապէս ու զինուորականապէս Անգլիոյ օժանդակելու կամ չօժանդակելու մասին իրեն եղած հարցումներուն պատասխանել: Սակայն կարելի է հաւանական նկատել նման օժանդակութիւն մը՝ մանաւանդ երկու տեսակէտով: Մէկը՝ Արաբական երկիրներու մէջ քարիւղի ամերիկեան շահերը մօտէն պաշտպանելու, միւսը՝ Ամերիկացի հրեաներու հսկայ ճնշումին գոհացում տալու հարկադրանքը:

Անդրյորդանանէն յետոյ Պաղեստինի մէջ եւս արմատ ձգելու անգլիական քաղաքականութիւնն ալ քարիւղն ունի իբրեւ առանցք, բայց կայ նաեւ Սուէզի ջրանցքը պահելու անգլիական տենչը, որ չարչարանքի շրջան մը կը բոլորէ այժմ Եգիպտոսի պահանջներուն հետեւանքով:

Հեռագիր մը ծանոյց, քանի մը օր առաջ, թէ Անգլիա՝ Սուէզի առընթեր ջրանցք մը բանալու ծրագիրը կ՚որոճայ: Այդ ջրանցքը պիտի սկսի Պաղեստինի եզերքէն, պիտի անցնի Սինայի անապատին մէջէն ու պիտի յանգի Արաբիոյ մէկ կէտը: Անգլիոյ այս կանխահոգութիւնը կը ծնի այն իրողութենէն, որ Սուէզի ջրանցքին պայմանագրութիւնը պիտի լրանայ... 50 տարի ետքը և բնական բերումով՝ ջրանցքը պիտի յանձնուի իր բո՛ւն տիրոջ՝ Եգիպտոսի:

Ուրեմն Հրէաստան մը դարձած Պաղեստինի մէջ տեղաւորուելով, Անգլիա պիտի կարենայ պահպանել կայսրութեան շնչերակներէն մէկը, եթէ երբեք Եգիպտոսի հետ կարելի չըլլայ լեզու գտնել հասկացողութեան մը գալու: Ասոր կ՚ըսեն՝ Ալպիոնի հեռատեսութիւն...:

Արաբական աշխարհի այսօրուան ընդվզումը, բնականաբար, իր գերագոյն շահերուն պաշտպանութեան համար է լոկ: Այդ շահերը պիտի պաշտպանուին ամէն անոնց դէմ՝ որոնք պիտի ուզեն այս կամ այն ձեւով վտանգել զանոնք:

Եւ ազգային շահերը պաշտպանելու իրաւունքը՝ նուիրական է բոլոր ազգերու համար:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃԸ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԵՑԱՒ

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Հանրապետութեան Նախագահը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ հրաժարեալ Արտաքին Գործոց Նախարար Պ. Համիտ Ֆրանժիէի հետ, ապա յայտարարուեցաւ վերակազմեալ դահլիճին կազմը, որ է.

Պ. Սամի Սոլհ — Վարչապետ, Արդարադատութեան և Փոստ-Հեռագրական Նախարար
» Սաատի Մոլլա — Ներքին Գործոց Նախարար
» Ֆրանժիէ — Արտաքին » »
» Թագլա — Տնտեսական ու Կրթ. »
» Լահուտ — Ելեւմտական »
» Մուր — Հանր. Շինութ. »
» Ասատ — Ազգ. Պաշտպ. և Երկրագործ. Նախարար
» Թալհուք — Առողջապահութեան »

ՉՈՐՍԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

ՓԱՐԻԶ.— Օրական երկու նիստ գումարելու որոշումը կարելի չեղաւ գործադրել: Այս պատճառով 7րդ նիստը ունեցաւ Հինգշաբթի առաւօտ և ընդունուեցաւ որ յետ այսու կէսօրէն ետքի հաւաքոյթները յատկացուին անպաշտօն տեսակցութեանց, հարթելու համար երեւան գալիք դժուարութիւնները:

Այդ նիստին մէջ վերստին նկատի առնուած է Իտալիայէն գանձուելիք պատերազմական տուգանքի հարցը: Պ. Մոլոթով պնդած է 75 միլիոն Սթերլինի գումարին վրայ՝ զոր պարտի վճարել Իտալիա, Ս. Միութեան հողերուն վրայ ֆաշիստներու կատարած քանդումներուն իբրեւ հատուցում: Պ. Պըրնզ ըսած է որ՝ եթէ Պ. Մոլոթով, առանց քայքայումի ենթարկելու Իտալիոյ տնտեսութիւնը՝ կրնայ այդ և ուրիշ գումարներուն գանձումը կարելի դարձնող բլան մը ներկայացնել, ինք պատրաստ է այդ բլանը ուշադրութեամբ նկատի առնելու: Ոեւէ որոշում չէ տրուած: Ուրբաթ օր պաշտօնական նիստ պիտի չգումարուէր, այլ Իտալիոյ և Եուկոսլաւիոյ պատուիրակները հրաւիրուած էին պարզելու իտալեւուկոսլաւ սահմանի մասին իրենց սեփական տեսակէտները:

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Պաղեստինի հարցը քննող անգլօ-ամերիկեան յանձնախումբին տեղեկագիրին դէմ արաբական աշխարհի ընդվզումը հետզհետէ կը սաստկանայ: Մերձաւոր Արեւելքի արաբական բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ ընդդիմութեան սաստկութիւնը բնորոշող նշաններ կան: Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ, մասնակցելու համար Պաղեստինի արաբ Գերագոյն Խորհուրդի կողմէ հռչակուած գործադուլին, շուկաները գոցուեցան Ուրբաթ օր:

Իրաքի և Անդրյորդանանի կառավարութիւնները խիստ բողոքներ ներկայացուցին Անգլիոյ և Ամերիկայի: Գերագոյն Խորհուրդի Նախագահ Ճէմալ Էլ Հիւսէյնի, 5 ժամ տեւող նիստէ մը յետոյ, յայտարարեց թէ արաբները ամենախիստ ուժգնութեամբ պիտի պայքարին ծանօթ տեղեկագրի տրամադրութիւններուն դէմ: Գերագոյն Խորհուրդը՝ արաբ երիտասարդները հրաւիրեց զօրաշարժի:

ՀԱՊԱ՛ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հրեաները, որոնք կ՚ուզեն Պաղեստինի մէջ Հրէական Պետութեան մը հիմնումը և ճամբաներուն բացուիլը՝ բոլոր հրեաներու Պաղեստին ներգաղթին համար, խստիւ կը քննադատեն Պ. Աթլին, որ յայտարարած է թէ Պաղեստին, այժմ ի վիճակի չէ 100,000 հրեաներ ընդունիլ, ինչպէս կը թելադրէր ծանօթ տեղեկագիրը: «Ճալէսթայն Բօսթ» որ հրէական թերթ մըն է, Պ. Աթլիի այդ խօսքը կ՚որակէ իբրեւ «Քաղաքական շանթաժ»: Հրէական գաղտնի կայանը ձայնասփռած է թէ հրեից ընդդիմութիւնը պիտի չդադրի որքան ատեն որ իրենց պահանջները չիրագործուին և պիտի ընդունին նոյնիսկ արիւն թափել՝ եթէ հարկ ըլլայ:

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԷ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Փարիզի մէջ Անգլիոյ Արտ. Գործ. Նախարար Պ. Պեվին, Ամերիկայի Արտ. Գործ. Նախարար Պ. Պըրնզին յանձնած է յուշագիր մը, որով գիտել կուտայ թէ (ա) Անհրաժեշտ է այժմ Պաղեստին գտնուող անգլ. պահակազօրքը կրկնապատկել, (բ) Մեծ տարողութեամբ հրէական ներգաղթ մը կազմակերպելու և երկրին մշակութային ու տնտեսական վերելքին սատարելու համար Ամերիկայի տնտեսական օժանդակութիւնն ապահովել, (գ) Մինչեւ որ ՄԱԿը ձեռք առնէ Պաղեստինի հոգատարութիւնը Անգլիա և Ամերիկա պարտին սերտօրէն գործակցիլ այդ երկրին մէջ: Այս գործակցութեան ինչպէս նաեւ զինուորական ոյժ ղրկելու մասին եղած հարցումներուն, Նախագահ Պ. Թրումըն չուզեց կարծիք յայտնել:

ԱՆԳԼ. ՎԱՐՉԱՊԵՏՆԵՐԸ ՄԵՐԺԵՑԻՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բրիտ. Գաղթապետութեանց վարչապետներու խորհրդաժողովը մերժած է Ռուրի շրջանը Ֆրանսայի միացնելու ֆրանս. պահանջը: Վարչապետները համաձայն եղած են որ Գերմանիոյ ընծայուի անհրաժեշտ օժանդակութիւնը՝ զայն հասցնելու համար Եւրոպայի մէջ իրեն վերապահուած դերը կատարելու կարող դիրքի մը: Անոնք կ՚ուզեն Ռուրի մէջ գերմաններէ կազմուած առժամեայ կառավարութիւն մը, դաշնակից հսկողութեան տակ, որ պիտի հսկէր զինադադարի պայմաններու գործադրութեան:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ պաշտօնական հաղորդագրութեամբ ծանոյց թէ յառաջիկայ 6 Մայիս, Երկուշաբթի, պաշտօնատուները և վարժարանները փակ պիտի մնան Նահատակաց Տօնին առիթով:

ԱՆԾԱՆՕԹ անձեր, Պաղտատի Կայարանին մօտերը բնակող Պ. Ներսէս Պէշիրեանի գինետան (ապօ) մէջէն գողցած են երկու սափոր պանիր և 15 շիշ Քօլիպլիի մարքա քօլօնիա: Պ. Թիւթիւնճիի ներքնատունէն ալ թռցուած են մէկ թիթեղ իւղ և ուրիշ պարէն:

ՄԱՅԻՍԻ վերջերը մաս մը, 30 Յունիսին աւելի մեծ մաս մը, իսկ 30 Օգոստոսին մնացեալ մասը պիտի մեկնի Լիբանան գտնուող Ֆրանսական ուժերուն: Պիտի մնան միայն 30 սպայ և 300 ֆրնս. զինուոր, հսկելու նիւթեղէններու փոխադրութեան, իսկ 30 Դեկտեմբերին ասոնք ալ մեկնած պիտի ըլլան:

ԵՐԷԿ, Ուրբաթ օր, իբրեւ եղբայրական համակրանք Պաղեստինի արաբներուն, խանութները փակ մնացին:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միրայի տեղական Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ որ, թեփը պարենաւորման Սպասարկութեան հսկողութեան ենթակայ ըլլալով, անոր փոխադրութիւնը մասնաւոր հրամանագրի կը կարօտի:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Տնտեսութեան Նախարարութիւնը որոշած է որոշ քանակութեամբ տեղական բամպակ արտածել, պայմանաւ որ արտածուած բամպակը մանածի վերածուելով կրկին Սուրիա ներածուի:

Որով հետաքրքրուող վաճառականներ կրնան, մինչեւ 30 Մայիս դիմել յիշեալ Նախարարութեան, իրենց դիմումնագրերուն կցելով գործողութեան վերաբերեալ բոլոր մանրամասնութիւնները:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սկսած է ժողովրդական կերպասներու բաշխումը հետեւեալ թաղամասերու մէջ:

Քասը Աւքաբ, Համզէ պէկ, Շաքըր ադա, Մուշաթիյէ, Գըրբէին (Վերի և վարի թաղերուն մէջ) Տէլալլին, Գօրլըք, ևայլն..

Փափաքողներ կրնան անձնապէս դիմել Քասը Աւքաբի պահակատունը, իրենց պարենաւորման կտրօններով միասին, ապա՝ որոշուած վայրերէն ստանալու համար իրենց բաժին ինկող կերպասները:

ՊԱՍՔԷԹ-ՊՕԼԻ
ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ
Հ. Մ. Ը. Մ ընդդէմ
ԿՐԹԱՍԻՐԱՑԻ
ԵՒ
ԵՐԵՒԱՆ ընդդէմ
ՍԷՐՔԼ-ԿԱԹՕԼԻՔԻ
Տեղի պիտի ունենայ, 5 Մայիս 1946, Կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 9ին, Սէրքլ-Կաթօլիքի խաղավայրին վրայ:
3—3